

nechat otce Jaira na cestě do domu zažít, v celé její tvrdosti, zkušenost smrtelné ztráty přímo před očima a rukama Boha: jenom jestliže dívka otci zemře, dcera Jairova bude žít.

Jestliže je láska pro nás snahou vzájemně si zabezpečit pozemský život a bojovat s nasazením všech svých sil proti moci smrti, která se zdá nepřemožitelnou, pak nevyhnutelně naše soužití skončí tragicky pod nadvládou teroru smrti, způsobenou obavami, tlaky, rozkazy a dusícími omezeními. Je důležité vědět: není možné, aby láska mohla volně dýchat, existuje-li jen pozemský život; protože láska žije ze svobody, z otevření horizontu nekonečnosti, z vědomí, že osoba, kterou miluji, je jedinečná a neopakovatelná, nepomíjející, nekonečně veliká. Láska je nejsilnější ujistění o tom, že věčný život existuje, a příběh Jairovy dcery nám s extrémní jasností dokazuje, že víra v nesmrtelnost, ve věčnost života se nutně odráží na kvalitě lidské lásky, na odvaze ke svobodě, na schopnosti nechat růst druhého v božském světle. Ježíš zvláště zdůrazňuje tento vztah říká: „Dívka nezemřela, ale spí.“ V Božích očích neexistuje smrt; z pohledu Boha je to jenom přechod z tohoto časného a pomíjejícího světa do světa věčného.

Ale: „Oni se mu posmívali.“ Na žádné jiné stránce Bible nenajdeme výsměch tak cynický a děsivý strašnou pýchou a ješitostí.

Co tedy udělá Ježíš při setkání se všemi těmi plačícími a kvílícími lidmi? „Vyžene je“ nebo „pošle je pryč“ je překlad příliš mírný – v řeckém textu je psáno doslova: „vyhodil je ven“; je konec všech diskuzí. Je to jasná definitivní mez. Jenom rodiče vezme Ježíš s sebou a tři své učedníky, aby se tak jako on sám, usebraný v jedinečnosti své osoby, koncentrovali proti smrtelné nemoci. A v tom se stane zázrak. Zatímco lidské ruce mohou obvykle spochynout na hlavě druhého způsobem těžkým a tíživým, jako tlak a sevření, Ježíšovy ruce se dotknou ruky tohoto děvčete, které je nyní už ženou, takovým způsobem, že ona „vstane“. V těchto Ježíšových slovech je několik zázraků: „Děvče, já ti říkám, vstaň!“ „Děvče, rozumím vši té úzkosti, kterou tě zatížili; rozumím tvému strachu stát na vlastních nohou; chápu velice dobře, jakou podřízenost, přízpůsobivost, falešnou poslušnost a potřebu jistoty ti vštěpovali.“ A přesto dodává: „Vstaň!“ – to znamená: „Vydej se po cestě, kterou jsi schopná projít ty; vstaň a rozhodni se pro směr, který dáš svému životu.“ A toto „děvče“ opravdu vykročí a učiní to samostatně. Zdálnivě se v této chvíli pohne jenom v prostoru; ve skutečnosti dělá první opravdové kroky do svého života.

Nyní je ale důležité zabránit tomu, aby se tento zázrak probuzení člověka do jeho svobody stal předmětem lidského tlachání. Zázraky jako tento spočívají právě ve skutečnosti, že se člověk stane nezávislým na tom, co si myslí druzí. Proto musí Ježíš výslovně zakázat, aby se uzdravení mladé ženy stalo veřejným představením. Opravdové Boží zázraky se dějí v srdci člověka a tam musí zůstat. Jenom v tomto prostoru, skoro bychom řekli intimním, je možno v zázraku vytušit nekonečný rozměr božského a právě tam začít milovat tento malý život až do bodu, v němž už neexistují protiklady, které obyčejně rozdělují na to, co je tady, a na to, co je na věčnosti. Poté co převzala vlastní svobodu, tato žena, která od nynějška přestala být „dceruškou“ Jairovou, může přijmout jídlo. Pozemský život ve skutečnosti není něco hodného pohrdání; se svými několika desítkami let je nekonečně drahocenný a věčný, protože nám byl darován z Božích rukou a zve nás k milování, zve nás k svobodě, zve nás ke štěstí.

Eugen Drewermann – *Il messaggio delle done. Il sapere dell'amore.*

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Daniel J. Harrington – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

Další texty v týdnu

Po: Gn 18,16-33; Mt 8,18-22

Út: Gn 19,15-29; Mt 8,23-27

St: Iz 49,1-6; Sk 13,22-26; Lk 1,57-66.80

Čt: Gn 22,1-19; Mt 9,1-8

Pá: Gn 17,1.5.9-10.15-22; Mt 8,1-4

So: Gn 27,1-5.15-29; Mt 9,14-17

13. neděle v mezidobí – cyklus B

28. června 2015

²¹Ježíš se vrátil lodí na druhý břeh a už se kolem něho shromáždil velký zástup. Když byl ještě na břehu moře, ²²přišel k němu jeden z představených synagogy, jmenoval se Jairos. Jak ho uviděl, padl mu k nohám ²³a snažně ho prosil: „Moje dceruška umírá. Pojď, vlož na ni ruce, aby byla zachráněna a žila.“

²⁴Ježíš s ním odešel. Velký zástup šel za ním a tlačili se na něj. ²⁵Byla tam jedna žena, která dvanáct let trpěla krvácením, ²⁶mnoho zkusila u mnoha lékařů a celý svůj majetek vynaložila na léčení, ale nic jí nepomohlo, spíše jí bylo čím dál hůř. ²⁷Když slyšela o Ježíšovi, šla v zástupu lidí a zezadu se dotkla jeho šatů. ²⁸Řekla si totiž: „Jestli se dotknu třeba jen jeho šatů, budu uzdravena.“

²⁹A hned jí přestalo krvácení a pocítila na těle, že je ze svého neduhu vyléčena.

³⁰Ježíš ihned v sobě poznal, že z něho vyšla zázračná moc. Obrátil se proto v zástupu a zeptal se: „Kdo se dotkl mých šatů?“ ³¹Jeho učedníci mu odpověděli: „Vidíš přece, jak se lidé na tebe tlačí, a ptáš se: Kdo se mě to dotkl!“ ³²Ale Ježíš se rozhlížel, aby uviděl tu, která to udělala.

³³Tu přišla ta žena, celá ustrašená a rozechvěná – věděla dobře, co se s ní stalo – padla před ním na zem a pověděla mu celou pravdu. ³⁴On jí na to řekl: „Dcero, tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji a buď zdráva, zbavena svého neduhu!“ ³⁵Zatímco ještě mluvil, přišli lidé z domu představeného synagogy se zprávou: „Tvá dcera umřela. Proč ještě Mistra obtěžuješ?“ ³⁶Ježíš zaslechl, co se tu mluvilo, a řekl představenému synagogy: „Neboj se, jen věř!“ ³⁷Nedovolil nikomu, aby šel s ním, jenom Petrovi, Jakubovi a jeho bratru Janovi.

³⁸Přišli k domu představeného synagogy a viděli tam rozruch, lidi, jak pláčou a velmi naříkají. ³⁹Vešel dovnitř a řekl jim: „Proč jste tak rozrušeni a pláčete? Dítě neumřelo, jenom spí.“ ⁴⁰Posmívali se mu. On však všechny vykázal ven, vzal s sebou otce dítěte i matku a své společníky a šel do světnice, kde dítě leželo. ⁴¹Vzal ji za ruku a řekl: „Talitha kumi!“, to znamená: „Děvče, říkám ti, vstaň!“ ⁴²Děvče hned vstalo a chodilo – bylo jí dvanáct let. Lidé byli úžasem jako bez sebe. ⁴³Ježíš jim přísně přikázal, že se to nikdo nesmí dovědět, a řekl jim, aby jí dali jíst.

1. čtení:
Mdr 1,13-15;
2,23-24;
2. čtení:
2 Kor 8,7.9.13-15
Evangelium:
Mk 5,21-43

Srovnání:

Mt 9,18-26;
Lk 8,40-56;
Mk 7,32;
Mk 6,56; 3,10;
Lk 5,17;
Mk 10,52;
1 Sam 1,17;
Lk 7,50;
Mk 9,2; 14,33;
Jan 11,11

Mk 5,21-43

Úvod k meditaci

Chci se Ježíše dotýkat s pevnou vírou, tak jako ji měla nemocná žena. Nemusím mít žádný strach, když se chci přiblížit k Pánu.

Výklad biblického textu

Kontext: Celý příběh je možné rozdělit na tři části:

- 1) Jairos úpěnlivě prosí Ježíše o uzdravení své dcery (Mk 5,21-24);
- 2) žena trpící dvanáct let krvotokem je uzdravena tím, že se dotýká Ježíšova šatu (Mk 5,25-34);
- 3) Ježíš křísí Jairovu dceru v přítomnosti třech svých učedníků (Mk 5,35-43).

v. 22: padl mu k nohám – Dává najevo svou úctu k němu.

v. 25: trpěla krvácením – Podle židovského zákona je žena pokládána za nečistou, dokud jí nepřestane krvácení

(Lv 15,19-30). Jestliže se rituálně nečistá žena dotkne druhého člověka, způsobuje, že i on se stává nečistým. Žena trpící krvotokem tedy náleží mezi lidi, kteří se nesměli objevovat na veřejnosti, byli vyloučeni ze společenského a náboženského života. Její situaci je možné

přirovnat k situaci malomocného člověka. Je zde pouze ten rozdíl, že její onemocnění není zvnějšku patrné.

v. 28: Jestli se dotknou třeba jen jeho šatů – Žena patrně nechtěla vzbudit pozdvižení v souvislosti se svou osobou a svou nemocí, rovněž si netroufala zdržovat Ježíše při jeho cestě.

v. 30-33: Ježíš ji nechce kárat, něco jí vytykat, avšak nechce omezit tuto událost pouze na fyzické uzdravení. Tato žena je hodna toho, aby se s Ježíšem osobně setkala. Ježíš touží po tom, aby prohloubila svou zkušenost, a chce k ní osobně promluvit, i když spěchá k Jairově dceři, jež je vážně nemocná.

v. 34: Slova určená této ženě patří mezi nejobsáhlejší, která Ježíš pronáší uzdravenému člověku.

v. 35: Proč ještě Mistra obtěžuješ? – Zdá se, že vůči mrtvému člověku jsme všichni bezmocní. Vůči smrti a na smrti Ježíš ukazuje svou nadlidskou moc a své nadlidské postavení.

K tématu

Jak je možné s utrpením a neštěstím žít?

První myšlenka: Neštěstí je jako ostn a stálá výzva. Jak reagují na neštěstí zdraví lidé? Uslyší-li o něm, pomyslí si: Musím proti tomu něco udělat. Mně se to přihodilo, když Itálii sužoval terorismus. Uvědomil jsem si, že ty lidi musím navštívit ve vězení. Byli to opravdu nešťastníci. Setkal jsem se lidmi agresivními, útočnými a zoufalými, kteří měli ve vězení zůstat doživotně.

Setkám-li se s neštěstím a seberu odvahu, abych se jim zabýval, vznikne dynamika, v jejímž důsledku se nešťastným dostane více štěstí a šťastní pocítí více vděčnosti. Uvědomí si, kolik toho dokážou udělat. Bez řeči, prostě jen tak.

Druhá myšlenka: Velmi mnoho neštěstí zaviňují lidé. To nás nutí, abychom uvažovali politicky a bojovali za spravedlnost, za prostor pro děti, za staré lidi, za nemocné, proti hladu, proti AIDS. S prostředky a možnostmi, s nimiž se vyrábějí zbraně a vedou války, můžeme my lidé vykonat mnoho pozitivního. Jsou jiné, lepší cíle, k nimž se ony prostředky dají využít.

Třetí myšlenka: Měli bychom si klást otázku: Jak se já sám na tom neštěstí podílím a jakou za ně nesu odpovědnost? Za ničení životního prostředí, za oteplování Země, za nezaměstnanost, za radikalizaci náboženství a utlačovaných? Nesmíme se jen ptát: Můj ty Bože, proč se to děje? Měli bychom se také ptát: Jaký je můj podíl a jak mohu já situaci změnit? A dále: Jak jsem já sám ochoten omezit se a čeho se vzdát, aby se něco změnilo?

Nedokážu-li na otázku utrpení dát zásadní odpověď, mohu přesto zkoumat svůj život: Kde mohu něco vykonat, aby nastal obrat k lepšímu? Budu-li to dělat, mnohé neštěstí se zmírní. Pozorují to především na mladých lidech. Mnoho z nich vysedává u televizoru nebo u počítače a zahlcují je hrozné obrazy. A tak se uchylují do jiných světů. Jiní však vstanou a jdou k lidem, kteří jsou nuceni snášet utrpení, a pomáhají jim. Vnímají, že jsou schopni zachraňovat životy. Odhalují možnosti, které můžeme uskutečňovat pouze jako lidé aktivní, a ne jako pasivní konzumenti.

Jedna mladá žena, která uchazečům o azyl poskytuje jazykovou výuku a pomáhá jim orientovat se v bohaté, vyspělé zemi, mi řekla: „Bída, jak ji denně ukazuje televize, vypadá strašlivě. Já jsem teď uprostřed ní a najednou zakouším radost, jakou jsem doma neznala. Náhle cítím, jak jsem silná, to jsem předtím nevěděla. Objevují, že mnozí cizinci jsou vtípnější, mají víc fantazie, jsou zbožnější a jako přátelé lepší než leckteří moji dosavadní známí.“

U mladých drogově závislých jsem zažil, jak se jejich přátelé a kolegové vzpamatovali a poznali, co se může z údajné drobné hlouposti vyvinout. Někdo druhý ohrozil a možná i zničil svůj život, aby oni prožili a už se nedopouštěli podobné nerozvážnosti. Z těchto částí se skládá dílo, jež v celém rozsahu zná jen milý Bůh.

Neštěstí má mnoho vrstev. Má důvěra se stala větší a silnější než bída. Má víra v Boha je, jak doufám, natolik silná, že zvítězí i nad neštěstím nemoci a osamělostí ve smrti. V dosavadním životě jsem se setkal s tolika hrůzami, s válkou, s terorismem, s nouzí církve, s vlastní nemocí a slabostí. Ale to vše náleží k mnoha dalším zkušenostem osmdesátiletého života. Moje neštěstí je nepatrné v porovnání s mým štěstím. Štěstí je tu proto, abychom se o ně dělili. Zvláště pak štěstí není něčím, co k člověku jen samo přichází, na co musíme jen čekat. Štěstí je třeba hledat.

Co je znakem Ježíšovy lásky?

Ježíš svým životem a svými slovy zviditelňoval Boží lásku. Myslím na to, jak mnoho měl přátel. Povolal učedníky a žil s nimi. Směli mu přihlížet při práci, při kázání, při uzdravování. Směli s ním putovat. Pozorovali ho při modlitbě. Byl mistrem přátelství a to vyznačuje jeho lásku.

Charakteristickým rysem Ježíšovy lásky je jistě i blízkost k chudým. Ježíš žil velmi prostě, aby měl ke všem blízko. Vzdal se také domova, aby zde byl pro všechny a nestavěl kolem sebe zeď. Ježíš vycházel vstříc cizincům. A nejdůležitější věc: Uměl předávat svou lásku dál. Nehledal domov, kde by se cítil dobře, nýbrž putoval od vesnice k vesnici, od města k městu. Přicházel tam, kde probíhaly konflikty, kde musel uplatnit svou lásku, aby mohl nastat mír mezi pohany a židy, mezi Římany a Izraelem. Odvažoval se vstupovat do konfliktů a ukázal, že Boží láska musí tyto konflikty vyřešit, musí změnit svět.

Pro toto riskoval svůj život a nakonec jej obětoval na kříži. Ale již předtím jsme mohli vidět jeho sebevydání, v hlubokém přátelství s učedníky, v jeho citlivosti vůči všem trpícím a soucítění s nimi. Taková je podle mne jeho láska, zakouším ji v přijímání, v modlitbě, u svých přátel, ve svém poslání.

kardinál Carlo Maria Martini, Georg Sporschill – Hovory v Jeruzaléme

Může se stát, že lidský život skončí, když je sotva na svém počátku? Vyprávění o Jairově dceři říká, že taková možnost existuje, ale také nám ukazuje cestu, jak se s ní vyrovnat. Je strašné, že smrt má moc uchvátit velmi předčasně, zdánlivě svolně a kdy se jí zachce život osob, které jsou nám drahé; smutek i bolest, které doprovázejí příchod smrti, jsou hrozná. Ale mnohem horší je, že smrtelná úzkost může zadusit lidský život ještě dříve, než má opravdovou možnost se svobodně a autonomně rozvinout ve vlastní existenci. Není vzácné, že vyvolání této úzkosti zaviní rodiče. Může se stát, že kvůli úzkostlivosti a starostlivosti je dítě uvězněno pod jakýsi skleněný zvon ochrany a pozornosti, který ho dusí; možná právě toto se událo mezi představeným synagogy Jairem a jeho dcerou. Takzvanému „dvěcti“ je dvanáct let, jak se dozvídáme na konci příběhu; je tedy právě ve věku, ve kterém se ve starém Izraeli stává dospělou ženou, ženou na vdávání. A právě v tomto okamžiku se stane, že „dceruška“, jak je opakovaně nazývána, nemůže dál žít a ulehne ve svém pokoji. – Je nasnadě dojem, že obě dvě věci spolu vzájemně souvisí: zhyčkaná a ochuzená osobnost a smrtelná nemoc na prahu věku dospělosti. Co se stane z člověka, když se na něj hledí stále jen jako na „dceru“ (nebo „syna“) vlastního otce? Je to děsivé, považuje-li se život člověka jenom za stín a kopii toho, co chtěli dělat ve svém životě vychovatelé, okolí, jenom za výsledek vlivů dispozic a přání rodičů.

Společenské postavení dcery představeného synagogy bylo pravděpodobně velmi podobné postavení dětí vesnických učitelů a protestantských farářů ještě před pár desítkami let: musely být pýchou svých rodičů, vzorem a obrazem jejich výchovných schopností. Ostatní děti mohly dělat hluk a hrát si nebo tropit leccjaké hlouposti, ale dcera „představeného synagogy“ se musela chovat důstojně. Když působila špatným dojmem, působil jí také otec. Po dlouhý čas, po léta může tento způsob výchovy fungovat zdánlivě bez problémů; hrdo na otce se dokonce může pro dceru stát důvodem hrdosti na sebe samu. Až v okamžiku vstupu do dospělosti se ukáže, k čemu tento způsob výchovy nezbytně vede: k nekonečné řadě úzkostí a pocitů viny. Na jedné straně se Jairova „dceruška“ nikdy nenaučí rozhodovat sama za sebe – pravděpodobnost omylu je příliš velká, a ještě větší je závislost na otci, ba dokonce nutnost nechat se nadměrně starostlivě ochraňovat otcem; na druhé straně ale, jako každá dívka jejího věku, pocítuje touhu rozevřít křídla svého vlastního života. Také v ní se ozývá touha po lásce, vysněná očekávání dívčí fantazie, potřeba protestovat nebo rebelovat proti autoritě a přehnanému ochránářství. Takových pocitů se nelze zbavit, právě proto ale vyvolávají v těch, v nichž žijí, neustálý strach z výčitek a trestů.

Život rostoucí jenom ve stínu jakési „odpovědné“ starostlivosti rodičů se tak může zvrhnout do smrtelné nemoci. Je jasné, že tragedii otce Jaira nemůžeme porozumět jinak, než že on sám je patrně pravou příčinou toho, že život jeho dcery se dostává do nebezpečí. A proto je logické, že Jairova „dceruška“ musí nejdříve zemřít, aby mohla vkročit do života. A tak Ježíši nezbyvá nic jiného, než